

10/1013

T.B.M.M.
BARIS ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 2181
Tarih: 03.12.2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizde yüksek oranlarda gerçekleşen kız çocuğu evliliklerinin araştırılarak çocuk istismarına olanak sağlayan bu evliliklerin gerçekleşmesini önlemek üzere alınabilecek acil tedbirlerin araştırılarak tespit edilmesi amacıyla Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederiz.03.12.2010

1-PERVİN BULDAN	İĞDIR
2-SELAHATTİN DEMİRTAŞ	DİYARBAKIR
3-GÜLTAN KIŞANAK	DİYARBAKIR
4-AYLA AKAT ATA	BATMAN
5-BENĞİ YILDIZ	BATMAN
6-AKIN BİRDAL	DİYARBAKIR
7-EMİNE AYNA	MARDİN
8-FATMA KURTULAN	VAN
9-HASİP KAPLAN	ŞIRNAK
10-HAMİT GEYLANİ	HAKKARİ
11-İBRAHİM BİNİCİ	ŞANLIURFA
12-M. NURİ YAMAN	MUŞ
13-MEHMET NEZİR KARABAŞ	BİTLİS
14-MEHMET UFUK URAS	İSTANBUL
15-OSMAN ÖZÇELİK	SİİRT
16-ÖZDAL ÜÇER	VAN
17-SEBAHAT TUNCEL	İSTANBUL
18-SEVAHİR BAYINDIR	ŞIRNAK
19-SIRRI SAKIK	MUŞ
20-ŞERAFETTİN HALİS	TUNCELİ

Gerekçe:

Çocukların iradesi baskı altına alınarak gerçekleştirilen erken yaşta evlilikler çok ciddi bir soruna odağını oluşturmaktadır. Birçok karmaşık nedenden kaynaklanan bu sorun hayati sonuçlar ortaya koymaktadır. Kız çocuğu evlilikleri meydana getirdiği yıkımlar nedeni ile günümüzde hem çocuk istismarı hem de kadına yönelik şiddet olarak kabul edilmektedir. Bu evlilik türü ülkemizin yaklaşık olarak bütün bölgelerinde yaygın olarak gerçekleştirilmektedir. Ataerkil yapı tarafından normalleştirilerek meşru hale getirilen kız çocuğu evlilikleri her üç evlilikten birini kapsayacak derecede yüksek bir orana tekabül etmektedir. Erken yaşta evlilikler yıkım getirmektedir. Bu kapsamda çocuk gelinlerin öncelikle eğitim hayatı son bulmaktadır. Erken yaşta evlendirilen kız çocukları okuldan alınmaktadır ve bu nedenle okuldan ayrılmak zorunda kalan kız çocuğu sayısı çok ciddi rakamlarla ifade edilmektedir. Bunun yanı sıra çocuk gelinler ruhsal ve bedensel çöküntü içerisine girmektedirler. Erken yaşta evlendirilen kız çocukları birçok ruhsal sorun yaşadıkları gibi bedensel olarak da ciddi sağlık sorunlarının etkisine açık hale gelmektedirler. Kız çocukları, bedensel gelişimini tamamlamadan çocuk yaşta anne olmanın beraberinde getirdiği risklerin mağduru olmaktadırlar. Toplumsal ve ruhsal gelişimini tamamlayamadan evlendirilen kız çocukları evlilik sonrasında, arkadaşlarından kopma, özgüven eksikliği, toplumsal faaliyetlere katılımdan uzaklaşma gibi problemler yaşamaktadırlar. Ve bütün bunların yanı sıra çocuk olmaları nedeniyle yetişkin istismarına karşı savunmasız olan kız çocukları eşleri tarafından fiziksel, duygusal, sözel ve hatta cinsel şiddete maruz kalabilmektedirler. Bütün bu şiddet sarmalının bir sonucu olarak erken yaşta evlendirilen kız çocukları ya kaybolmakta ya da özkıyım yolunu seçerek yaşamlarına son vermektedirler. Nitekim kaybolan ve intihar girişiminde bulunan çocukların önemli bir kısmının erken yaşta evlendirilen kız çocukları olduğu görülmektedir. Türkiye basınında hemen her gün bu nitelikte gerçekleşen acı olaylar sıklıkla yer almaktadır. Oysa Türkiye'nin 1949 yılında imzaladığı İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ne göre "Yetişkin her erkeğin ve kadının, ırk, yurttaşlık veya din bakımlarından herhangi bir kısıtlamaya uğramaksızın evlenme ve aile kurmaya hakkı vardır. Evlenme sözleşmesi, ancak evleneceklerin özgür ve tam iradeleriyle yapılır..." Ancak çocuk gelinler gerçeği bu ilke ile bağdaşmamaktadır. Kadına Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi'ne taraf olan Türkiye "Çocuğun erken yaşta nişanlanması veya evlenmesi hiçbir şekilde yasal sayılmayacak ve evlenme asgari yaşının belirlenmesi ve evlenmelerin resmi sicile kaydının mecburi olması için, yasama dâhil gerekli

tüm önlemler alınacaktır.”hükmünü kabul etmiştir. Yine Türkiye’nin taraf olduğu Çocuk Hakları Sözleşmesi’nin 36. maddesinde “Taraf devletler, esenliğine herhangi bir biçimde zarar verebilecek başka her türlü sömürüye karşı çocuğu korurlar.” denilmektedir. Ancak, Türkiye yasalarında kısmi düzenlemeler yapılmış olsada bugün itibari ile kız çocuğu evliliklerinin çok yüksek oranlarda gerçekleşmesi devletin üzerine aldığı sorumlulukları yeterince icra edemediğini göstermektedir. Bu nedenle, Çocuk istismarının bir tezahürü olan kız çocuğu evliliklerinin gerçekleşmesini önlemek üzere alınabilecek acil tedbirlerin araştırılarak tespit edilmesi amacıyla bir meclis araştırma komisyonunun kurulması aciliyet arz etmekle beraber ülkemiz açısından fayda sağlayacaktır.